VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 19)**

z dnia 28 kwietnia 2016 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 19)

28 kwietnia 2016 r.

Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka, obradująca pod przewodnictwem posła **Stanisława Piotrowicza (PiS)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie propozycji tematów kontroli do planu pracy Najwyższej Izby Kontroli na 2017 r.;

– rozpatrzenie poprawek zgłoszonych w czasie drugiego czytania do projektu ustawy o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz niektórych innych ustaw (druki nr 334, 374 i 447).

W posiedzeniu udział wzięli: **Łukasz Piebiak** podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, **Krzysztof Persak** dyrektor Biura Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej wraz ze współpracownikami, **Marek Bieńkowski** dyrektor Departamentu Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego Najwyższej Izby Kontroli, **Jarosław Czuba** dyrektor generalny Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego wraz ze współpracownikami, **Paweł Cieślik** radca prawny Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa oraz **Anna Szeląg** ekspert Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli: **Daniel Kędzierski** i **Wioletta Więciorkowska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych oraz **Tomasz Czech** i **Piotr Podczaski** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dzień dobry państwu. Otwieram posiedzenie Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka. Bardzo serdecznie witam przybyłych na dzisiejsze posiedzenie. W szczególności bardzo serdecznie witam pana Marka Bieńkowskiego, dyrektora Departamentu Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Najwyższej Izbie Kontroli. Bardzo serdecznie witam pana Krzysztofa Persaka, dyrektora w Instytucie Pamięci Narodowej wraz z osobami towarzyszącymi. Bardzo serdecznie witam panie i panów posłów.

W porządku dziennym dzisiejszego posiedzenia mamy punkt pierwszy: rozpatrzenie propozycji tematów kontroli do planu pracy Najwyższej Izby Kontroli na 2017 r. i punkt drugi: rozpatrzenie poprawek zgłoszonych w czasie drugiego czytania do projektu ustawy o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz niektórych innych ustaw, druki nr 334, 374 i 447. Stwierdzam, że Komisja dysponuje kworum niezbędnym do przeprowadzenia dzisiejszych obrad.

Drodzy państwo, do prezydium Komisji wpłynęło kilka wniosków w zakresie propozycji tematów kontroli Najwyższej Izby Kontroli na 2017 r. Kilka wniosków wykracza poza zakres właściwości naszej Komisji. Wnioskodawcy zostali już o tym poinformowani, niemniej jednak jeszcze raz o tym przypomnę. Mianowicie, temat pierwszy: „Ocena realizacji w warunkach bieżącej działalności wojewódzkich planów działania Systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne przez wszystkie jednostki ujęte w planie", po czym są wymienione te jednostki. Jest to wniosek pani poseł Anny Czech.

Tak, bardzo proszę. Pani poseł Anna Czech.

Poseł Anna Czech (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, szanowni państwo, chciałabym przeprosić, bo ten wniosek pomyłkowo trafił do Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka, a był adresowany do Komisji Zdrowia i tam został zgłoszony. Zatem wycofuję ten wniosek.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Serdecznie dziękuję. Drugi wniosek: „Sprawdzenie zgodności wydawania zezwoleń na otwieranie aptek ogólnodostępnych, zgodnie z wytycznymi zawartymi w art. 99 ust. 3 prawa farmaceutycznego, a stanem faktycznym w województwie łódzkim i mieście Łodzi". Propozycję tego tematu złożyła pani poseł Alicja Kaczorowska. Ta tematyka również wykracza poza zakres właściwości Komisji.

Poseł Alicja Kaczorowska (PiS):

Panie przewodniczący, Szanowna Komisjo, to też była podobna pomyłka jak w przypadku mojej przedmówczyni. Wniosek trafił do Komisji Zdrowia. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. I trzecia propozycja tematu: „Kontrola na obecność w jednym podmiocie gospodarczym zajmującym się dystrybucją leków sprzedaży łącznej detalicznej i hurtowej". To jest podobna sytuacja. Też pani poseł kieruje ten wiosek do właściwej tematycznie Komisji.

Kolejna propozycja tematu jest przedstawiona przez panią poseł Kamilę Gasiuk-Pihowicz. Propozycja jest następująca: „Kontrola reorganizacji prokuratury na szczeblu krajowym oraz regionalnym, w związku ze zmianami wprowadzonymi w toku VIII kadencji Sejmu". I uzasadnienie. Kontrola powinna dać odpowiedź między innymi na pytanie, jakie koszty dla budżetu państwa wiązały się ze zmianami wprowadzonymi ustawą – Prawo o prokuraturze. Celem kontroli jest ustalenie wydatków poniesionych przez budżet państwa na reorganizację kadrową i strukturalną w polskiej prokuraturze. Ponadto przedmiotem kontroli powinna być ocena efektywności wdrożonej reorganizacji i jej wpływu na prace prokuratur. Reorganizacja mogła w znaczący sposób wpłynąć na sferę wydatków z budżetu państwa oraz na wydajność pracy całej prokuratury w kraju.

Wskazane jest, by Najwyższa Izba Kontroli w ramach swojej ustawowej działalności wykazała realne koszty przeprowadzonej reorganizacji oraz jej wpływ na działalność instytucji prokuratury na różnych jej szczeblach. Zmiany, zarówno kadrowe, jak i strukturalne, mogły spowodować wymierny wzrost lub spadek efektywności działalności prokuratury, a to zjawisko w sposób oczywisty jest związane z realizacją zadań państwa oraz ochroną praw obywateli. Jest zatem w pełni uzasadnione i celowe, by wskazać konsekwencje wprowadzonych zmian w perspektywie pierwszego roku ich obowiązywania. Pozwoli to wyciągnąć wnioski na przyszłość i zarekomendować ewentualne zmiany dążące do sprawniejszej realizacji obowiązków prokuratury. Ponadto pytanie, na jakie powinna odpowiedzieć kontrola, to koszty reorganizacji prokuratur na różnych szczeblach w stosunku do ich zakresu odpowiedzialności w ramach nowego porządku prawnego. Czy reorganizacja przyczyniła się do sprawniejszego dysponowania środkami przeznaczonymi na działalność prokuratur? Czy reorganizacja przyczyniła się do usprawnienia procedur i lepszego oraz bardziej wydajnego funkcjonowania tej instytucji?

Uwagi są tego rodzaju. Będę prosić pana dyrektora, żeby do tego się odniósł, ale trzeba zwrócić uwagę na to, że tego rodzaju kontrola budżetu prokuratury odbywa się co roku rutynowo. Przeprowadza ją Najwyższa Izba Kontroli, a to w związku z realizacją budżetu prokuratury. Zawsze ocena realizacji wykonania budżetu dokonywana jest na forum naszej Komisji, na podstawie kontroli i stanowiska zaprezentowanego przez NIK. To pierwsza rzecz. Druga. Nie wiem, na ile Najwyższa Izba Kontroli ma możliwości badania efektywności działania Prokuratury, będę więc bardzo prosił pana dyrektora, żeby odniósł się do tej kwestii.

Następna propozycja tematu, złożona przez panią poseł Kamilę Gasiuk-Pihowicz, dotyczy podobnej sfery. Będę więc również prosić odnośnie do tej drugiej pozycji, żeby pan dyrektor się wypowiedział.

Bardzo serdecznie witam pana ministra Piebiaka – albo pana nie zauważyłem, albo pan minister później przyszedł. Bardzo serdecznie pana ministra witam.

Propozycja tematu kontroli jest następująca: „Funkcjonowanie instytucji asystenta sędziego w sądach powszechnych". Uzasadnienie. Stworzenie dobrze funkcjonującego systemu sądownictwa powszechnego wymaga położenia nacisku na stworzenie profesjonalnej i zmotywowanej kadry wspomagającej sędziów. Wprowadzenie do polskiego systemu prawnego instytucji asystenta sędziego miało przyczynić się do usprawnienia pracy sędziów poprzez zapewnienie im profesjonalnego wsparcia w wykonywaniu codziennych obowiązków. W uzasadnieniu do projektu ustawy uchwalonej w dniu 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych wskazano, że asystenci sędziów to nowa kategoria wysoko wykwalifikowanych pracowników z wykształceniem prawniczym, powołanych do czynności pomocniczych w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Wprowadzając omawianą instytucję, zakładano, że usprawni ona funkcjonowanie sądów i przyczyni się, między innymi do przyspieszenia postępowań sądowych z zachowaniem standardów rzetelności postępowania.

Jednocześnie wskazać należy, że funkcjonowanie omawianej instytucji w praktyce odbiega od założonego ideału. Z informacji przekazywanych przez przedstawicieli asystentów sędziów wynika, że zawód asystenta sędziego nie jest atrakcyjny zarówno ze względów finansowych, jak również komfortu wykonywanej pracy. Jednocześnie rotacja na stanowiskach asystentów sędziów jest bardzo wysoka i skutkuje koniecznością ciągłego szkolenia nowych osób, co naraża na nieuzasadnione koszty wymiar sprawiedliwości. Taka sytuacja wymaga zbadania, jakie są warunki wykonywania zawodu asystenta sędziego, jakie są rzeczywiste powody tak dużej rotacji w omawianym zawodzie, a także, jakie należy podjąć działania, aby uatrakcyjnić wykonywanie zawodu asystenta sędziego, tak aby instytucja asystenta sędziego zaczęła wypełniać swoją rolę i wpływać na usprawnienie funkcjonowania sądownictwa powszechnego. Z tą propozycją również zwróciła się pani poseł Kamila Gasiuk-Pihowicz.

Ponieważ odnośnie do pierwszych czterech wniosków właściwie już mamy stanowisko, a więc posłowie skierowali te propozycje do właściwych merytorycznie Komisji, pozostała kwestia dwóch ostatnich tematów kontroli – kontroli dotyczącej wydatków prokuratury i funkcjonowania instytucji asystenta sędziego.

Pani prof. Pawłowicz prosi o zabranie głosu. Proszę bardzo.

Poseł Krystyna Pawłowicz (PiS):

Jeśli chodzi o pytanie, czy o wskazanie jako przedmiotu oceny przez NIK efektywności prokuratury, to chcę powiedzieć, że prokuratura nie jest podmiotem gospodarczym, którego działalność można efektywnie wymierzyć w kilogramach, złotych itd. Badanie efektywności jest tu badaniem z punktu widzenia kryteriów politycznych. To nie jest do badania przez NIK.

Natomiast, jeśli chodzi o drugi problem, dotyczący reorganizacji i reformy całego wymiaru sprawiedliwości i drogi dochodzenia do stanowiska sędziego, to też nie jest do badania przez NIK, jakie są warunki. Można zrobić ankietę. A zresztą, jakie są warunki, wiadomo. Jestem członkiem Krajowej Rady Sądownictwa. Jest to zbadane od dawna i tu NIK nie ma co badać. Jest to pytanie do problemu o zbudowanie drogi dochodzenia do stanowiska sędziego. Ponieważ namnożono asystentów, referendarzy i inne stanowiska, jestem za tym, żeby te dwa ostatnie problemy skreślić, aby nie były kierowane do NIK jako przedmiot oceny.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Ja jeszcze dodam, że prezydium Komisji proponuje następujący temat do kontroli: „Odzyskiwanie mienia pochodzącego z przestępstw".

Powszechnie w opinii publicznej mówi się, że jednak przestępstwo popłaca, dlatego że jeżeli nawet sprawcy przestępstw spotykają się z represją natury karnej, to kwestionowana jest efektywność odzyskiwania mienia pochodzącego z przestępstwa. Właśnie zbadanie skuteczności odzyskiwania mienia pochodzącego z przestępstwa prezydium Komisji chce zaproponować jako temat kontroli.

Tak jak wcześniej obiecywałem, bardzo proszę pana dyrektora z Najwyższej Izby Kontroli o odniesienie się do tych propozycji. Ja później będę jeszcze udzielać państwu głosu.

Dyrektor Departamentu Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego Najwyższej Izby Kontroli Marek Bieńkowski:

Bardzo dziękuję. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, ja przede wszystkim bardzo serdecznie państwu dziękuję, że zechcieli państwo złożyć wszystkie propozycje, również za te, które nie mieszczą się w zakresie funkcjonowania Komisji. Jeśliby państwo nie skierowali ich do komisji właściwych, to ja chętnie przedstawię prezesowi Izby, że tego rodzaju problemy zaprzątają uwagę państwa posłów.

Jeśli pan przewodniczący i Wysoka Komisja pozwolą, moja wypowiedź wyjątkowo ma charakter jedynie ekspercki – zazwyczaj przedstawiamy państwu wyniki kontroli – bo daleki jestem od wpływania na państwa decyzję, jaki temat rekomendować, a jakiego nie. Chciałbym natomiast, żeby mnie państwo dobrze zrozumieli. Bardzo nam zależy na tym, aby nasze kontrole nie miały charakteru jedynie formalnego, bo informacje można pozyskać w innym trybie; szkoda po prostu pieniędzy podatnika. Mam więc taką wątpliwość – być może błądzę. Jeśli chcielibyśmy prześledzić proces reorganizacji prokuratury, to kluczowe jest to – wnioskodawca to zawarł w swoim wniosku – że tak naprawdę powinniśmy zbadać efektywność tych rozwiązań, a tego, ze względu na obowiązujący obowiązek prawny, robić nam nie wolno, dlatego że szanujemy, i bardzo mocno przestrzegamy, żeby nie wkraczać w niezależność Prokuratury, która jest immanentną cechą tego organu. W związku z tym nie możemy tego czy innego prokuratora zapytać o zasadność postanowienia w tej czy innej sprawie, o zasadność podjęcia i taktykę prowadzonego postępowania, związane z tym koszty itd.

Tak, jak pan przewodniczący zauważył, koszty związane z reorganizacją prokuratury przedstawimy Wysokiej Izbie przy badaniu budżetu za rok 2016, bo są to środki publiczne, które akurat w tym przypadku podlegają naszej kontroli. Przy czym – jak mówię – nie ze względu na niechęć do podjęcia tematu, tylko ewidentnie ze względu na oczywiste ograniczenia wynikające z obowiązującego porządku prawnego, efektywności badać nie możemy. W związku z tym jeśli nie możemy badać efektywności, to nie dotrzemy do istoty problemów, na który państwo – moim zdaniem – chcieliby poznać odpowiedź.

Podobnie ma się problem z funkcjonowaniem instytucji asystenta sędziego w sądach powszechnych. Sądy są przewrażliwione. Przed paru laty mieliśmy taki przypadek, kiedy zapytaliśmy sędziów w jednej z naszych kontroli, na ile przestrzegają przepisów ustawy, które nakładają na sędziów obowiązek corocznego składnia zeznań podatkowych, deklaracji. To spotkało się z bardzo dużym oporem. Środowisko sędziowskie podnosiło swoją niezawisłość. Izba nie podzielała tego poglądu, ale… Powiem tak, że funkcjonowanie instytucji asystenta sędziego w opinii pani poseł też… Pani poseł rzeczywiście podnosi istotę problemu, a więc, na ile to ma wpływ na rzetelność prowadzonego postępowania, na ile jest on praktyczny dla sędziego. Jednak tego też nie możemy zbadać. Możemy sędziego zapytać, na ile – przepraszam – napisał mu dokument, pod którym podpisuje się sędzia, na ile pomógł mu w wytworzeniu literatury, która zbliża go do rozwiązania problemu. To są rzeczy trudno uchwytne. Natomiast, oczywiście ta kontrola mogłaby – tak, jak mówi pani poseł Pawłowicz – odpowiedzieć na elementy bardzo formalne, statystyczne. Wiedza na ten temat jest. Natomiast – jak mówię – żeby dotrzeć do istoty problemu, niestety, musielibyśmy narazić się na zarzut – a tego nam nie wolno zrobić – że wkraczamy w niezawisłość, badając efektywność wykorzystywania asystentów w procesie do wyrokowania.

I pkt 3, jeżeli pan przewodniczący pozwoli, dla nas niezwykle ważny. Opinia publiczna, a również parlament, są pod wrażeniem ostatnich ustaleń Najwyższej Izby Kontroli, bo one rzeczywiście robią wrażenie. Około 80 mld zł nieściągniętego VAT-u to jest problem, którego nie można ominąć. Dziękujemy więc za tę propozycję prezydium, dlatego że chcielibyśmy po prostu rzetelnie sprawdzić, na ile wymiar sprawiedliwości – mam na myśli pana ministra sprawiedliwości, prokuratora generalnego, ale również Policję – jest przygotowany od strony systemowej, żeby w znaczny sposób ograniczyć korzystnie

z owoców przestępstwa. Dlatego też wpisuje się to w pewną koncepcję, jaką Izba przyjęła, i bardzo dziękuję za podniesienie tego tematu. Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo panu dyrektorowi. Czy ktoś chciałby zabrać głos? Bardzo proszę, pan poseł Marcin Święcicki.

Poseł Marcin Święcicki (PO):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, ja tę propozycję szóstą, żeby zbadać funkcjonowanie asystenta sędziego, rozumiem tak, że to nie wnika w niezawisłość sędziowską czy niezależność sądów. Raczej chodzi o to, czy ta instytucja po kilkunastu latach jej funkcjonowania się sprawdza. To są pieniądze płacone z budżetu. Przecież nie pytamy ich o sprawy merytoryczne, bo oni nie mają kompetencji merytorycznych w rozstrzyganiu spraw, tylko o tę dużą rotację, jaka jest, warunki płacowe, czy ta instytucja się sprawdza i dlaczego ona nie do końca się sprawdza, nie przyspiesza i nie ułatwia pracy sądów. Przecież wszystkim nam bardzo zależy na tym, żeby sądy sprawnie pracowały. Między innymi po to ta instytucja została ustanowiona – jak rozumiem – żeby sędziego odciążyć od pewnych prac, żeby miał fachową i wykwalifikowaną pomoc i mógł zająć się tymi sprawami, które tylko sędziemu są przypisane. Jak powiadam, ja nie widzę żadnego zagrożenia dla niezawisłości sędziów w zbadaniu tej instytucji, jak ona funkcjonuje, co tu można poprawić i zmienić, skoro jest ocena, że ona nienajlepiej się sprawdza.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Rodzi się więc taka wątpliwość, jakimi instrumentami badawczymi dysponuje Najwyższa Izba Kontroli, żeby zmierzyć efektywność działań asystentów. To jest problem chociażby tej natury. A na efektywność funkcjonowania sądów wpływ ma nie tylko instytucja asystenta sędziego. Jest jeszcze wiele innych czynników.

Bardzo proszę. Pan poseł Jerzy Jachnik prosił o zabranie głosu.

Poseł Jerzy Jachnik (Kukiz15):

Szanowna Komisjo, to, że pani poseł z Nowoczesnej składa wnioski, które nie mają nic wspólnego z działalnością NIK, jestem w stanie zrozumieć, ale tego, że pan poseł Święcicki składa taki wniosek, już nie jestem w stanie zrozumieć.

Panie pośle i szanowni członkowie Komisji, w sądach powszechnych nic się nie zmieni, czy im damy dziesięciu asystentów czy jednego asystenta, czy jednego referendarza. Sądy powszechne trzeba od gruntu zreformować. I to jest problem, a to nie jest przedmiotem badań NIK, tylko naszej Komisji. My powinniśmy się za to wziąć. Dziękuję. Oczywiście wnoszę o oddalenie tych kontroli, bo to jest bez sensu.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pani poseł Barbara Dolniak.

Poseł Barbara Dolniak (N):

Odnosząc się do wniosku dotyczącego asystentów, w pierwszej kolejności chciałabym zauważyć, że to w ustawie przewidziana jest instytucja asystenta. Nie jest to jakieś namnożenie instytucji, tylko asystent jest znany na całym świecie i w przypadku polskiego systemu wymiaru sprawiedliwości miał być przewidziany jako asystent sędziego, a nie asystent sędziów. Bardzo często w praktyce asystent współpracuje nie tylko z jednym sędzią, ale z wieloma sędziami jednocześnie. To w dużym stopniu utrudnia pracę sędziego z asystentem, a także asystenta z sędzią, ponieważ i tempo pracy i styl pracy różnych sędziów jest różny, podobnie jak i asystentów. W związku z tym nie chodzi o to, by oceniać pracę konkretnego asystenta, ale o to, by ocenić, czy wymiar sprawiedliwości nie potrzebuje zwiększenia etatów asystenckich, bo mimo zgłaszanych wniosków o zwiększenie w budżecie kosztów na stworzenie nowych etatów sędziowskich, wnioski te nie były uwzględniane, a powszechnie wiemy – a przynajmniej ja to wiem z praktyki, w odróżnieniu do członków Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka – że asystenci są bardzo potrzebni w pracach wymiaru sprawiedliwości. Niewiele się zmieni, jeżeli będziemy zmieniać struktury wymiaru sprawiedliwości, a nie będzie osób, które będą wykonywać czynności w ramach procedowania.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Janusz Sanocki.

Poseł Janusz Sanocki (niez.):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, ja doprawdy nie wiem, w jakiej materii NIK miałaby badać efektywność asystenta sądowego, jakiejś funkcji, jakiegoś pracownika czy sposobu organizacji, bo przecież od tego sądy mają prezesów, są sędziowie, jest Sąd Najwyższy. Sąd Najwyższy potrafi zbadać wiele spraw. Niech to zbada, niech wyda oświadczenie, to będziemy widzieć, czy asystenci są efektywni, ilu trzeba zatrudnić itd. Zatrudnianie do tego NIK-u to całkowita pomyłka.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, panie dyrektorze.

Dyrektor departamentu NIK Marek Bieńkowski:

Jeśli państwo pozwolą, to w naszej ustawie mamy tryb 29 i na dobrą sprawę jesteśmy w stanie zapytać pana ministra sprawiedliwości, na ile pan minister zna problem, na ile go diagnozuje i na ile widzi możliwość poprawy sytuacji, jeśli ją ocenia krytycznie. Jednak to można zrobić metodami nie kontrolnymi. Gdybyśmy weszli tam na poważną kontrolę – a takie chcemy przeprowadzać – to musielibyśmy określić obszar objęty kontrolą. W przypadku, kiedy chcielibyśmy stwierdzić nieprawidłowości, to musielibyśmy stwierdzić osobę odpowiedzialną za tę nieprawidłowość, skutki tej nieprawidłowości, jej skalę. Nie sposób przeprowadzić kontrole instrumentami NIK-owskimi w sytuacji, kiedy asystent pracuje na styku niezawisły sędzia jako ten, który – jak słusznie pani poseł zauważyła – ma mu świadczyć pomoc, ale jednak nie tylko techniczną, bo ustawa mówi o szerszym zakresie funkcjonowania asystenta. Dlatego też, jeżeliby państwo byli zainteresowani takim kompromisowym wyjściem z sytuacji, to mój departament – mamy takie uprawnienia – jest w stanie takie informacje pozyskać i przeanalizować.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Pani poseł Barbara Chrobak zgłasza się do głosu.

Poseł Barbara Chrobak (Kukiz15):

Panie przewodniczący, proponuję zakończyć tę dyskusję, bo co tutaj NIK ma sprawdzać – efektywność asystentów? Nie bardzo rozumiem, do czego zmierza ta dyskusja. I może kolejny punkt… Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Drodzy państwo, chyba przedstawiciel NIK najlepiej się orientuje, jaką kontrolę i w jaki sposób może przeprowadzić, aby ona odpowiedziała na nurtujące nas pytania. W związku z tym chyba mamy jasność sytuacji.

Pozostały nam trzy propozycje tematyczne. Odnośnie do tematu dotyczącego odzyskiwania mienia pochodzącego z przestępstwa, jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, uznam, że Komisja rekomenduje ten temat kontroli Najwyższej Izby Kontroli.

Czy ktoś zgłasza sprzeciw? Sprzeciwu nie słyszę. A zatm uznaję, że Komisja przedstawia taką propozycję tematyczną kontroli NIK.

Odnośnie do dwóch wniosków złożonych przez panią poseł Kamilę Gasiuk-Pihowicz – pierwszy, dotyczący reorganizacji prokuratury. Ponieważ zdania państwa są podzielone, a nie mam jak tego rozstrzygnąć, poddam tę propozycję pod głosowanie.

Kto z pań i panów posłów opowiada się za tym, aby Najwyższej Izbie Kontroli zarekomendować taki temat, mimo wyraźnie negatywnego stanowiska NIK? (6) Dziękuję. Kto jest przeciwnego zdania? (18) Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Nikt nie wstrzymał się od głosu. A zatem Komisja nie rekomenduje Najwyższej Izbie Kontroli kontroli w zakresie dotyczącym reorganizacji Prokuratury.

I podobnie, jeżeli chodzi o funkcjonowanie instytucji asystenta sędziego w sądach powszechnych. Kto z pań i panów posłów jest za tym, aby zarekomendować taki temat Najwyższej Izbie Kontroli? (6) Dziękuję. Kto jest przeciwnego zdania? (18) Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Wynik głosowała upoważnia do stwierdzenia, że Komisja nie rekomenduje tego tematu do kontroli przez Najwyższą Izbę Kontroli.

W ten oto sposób wyczerpaliśmy pierwszy punkt porządku dziennego dzisiejszego posiedzenia. Przechodzimy do rozpatrzenia drugiego punktu. Bardzo serdecznie dziękuję panu dyrektorowi za obecność na dzisiejszym posiedzeniu.

Drodzy państwo, przechodzimy do drugiego punktu dzisiejszego posiedzenia, a więc do rozpatrzenia poprawek zgłoszonych w czasie drugiego czytania do projektu ustawy o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz niektórych innych ustaw. W toku drugiego czytania złożono 14 poprawek.

Poprawka nr 1. Pierwsza poprawka, złożona przez Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość, sprowadza się do tego, aby w art. 1 skreślić pkt 2. Bardzo proszę przedstawicieli wnioskodawców o uzasadnienie tej poprawki.

Poseł Waldemar Buda (PiS):

Po analizie tego punktu w tej części ustawy okazuje się, że to jest niedopatrzenie, pomyłka. Dlatego prosimy o skreślenie punktu drugiego. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Rozumiem. Poprawka została wycofana. Tak rozumiem…

Poseł Waldemar Buda (PiS):

Nie. Nie wycofujemy poprawki. Podtrzymujemy poprawkę.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dobrze. Rozumiem. W takim razie, poddaję tę poprawkę pod… Bardzo proszę, panie dyrektorze.

Dyrektor Biura Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej Krzysztof Persak:

Ta poprawka oznacza wycofanie się z tego, co na posiedzeniu Komisji zostało opracowane nie dalej niż wczoraj. Ta poprawka dotyczy wykreślenia zmiany w art. 2 ust. 1 ustawy o IPN, czyli oznacza to wykreślenie zmodyfikowanej wczoraj definicji zbrodni komunistycznej. Chodziło o to, żeby definicja zbrodni komunistycznej obejmowała ten okres, którym ma się zajmować IPN. Jest to więc dość zaskakujące, ponieważ ta poprawka jakby szła w kierunku spójności między art. 1 a art. 2 ustawy. Jeżeli ta poprawka przejdzie, oznaczać to będzie, że tej spójności znowu nie będzie. Chciałbym więc zapytać, jaki jest motyw wycofania się z wypracowanej wczoraj zmiany.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dobrze. Wnioskodawcy podtrzymują poprawkę. W związku z powyższym…

Poseł Arkadiusz Myrcha (PO):

Przepraszam, ja chciałbym się dołączyć do tego pytania i usłyszeć uzasadnienie wykreślenia ustalonej wczoraj wersji definicji zbrodni komunistycznej. Z czego to wynika?

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Myślę, że będziemy mieli możność wypowiedzenia się w trakcie głosowania…

Poseł Arkadiusz Myrcha (PO):

Panie przewodniczący, w czasie głosowania, to może być za późno. To jest właśnie moment na to, żeby zadawać pytania i udzielać odpowiedzi. Po to na sali jest przedstawiciel wnioskodawców, a nie, żeby zostały złożone tylko do sekretariatu Komisji. Chyba jest możliwość, żeby odpowiedzieć. Chyba że wnioskodawca nie zna odpowiedzi na to pytanie.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Bardzo proszę, pan poseł chciał zabrać głos.

Poseł Krzysztof Paszyk (PSL):

Ja rzucę tak zwane koło ratunkowe dla wnioskodawców. Myślę, że dobre uzasadnienie dzisiaj naprawdę daje szansę uzyskania znaczącej większości podczas głosowania. Natomiast jeśli przed głosowaniem zaczniemy rozwiewać wątpliwości, to państwo, niestety, mają małe szanse na to, żeby uzyskać dobre poparcie dla tej zmiany. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):
Drodzy państwo, w związku z tym, że nikt nie zamierza zabierać głosu w tej materii… Bardzo proszę, pan poseł Janusz Sanocki.

Poseł Janusz Sanocki (niez.):
Rozumiem, że znika ten 8 listopada. Czy tak? Cały ustęp? Tylko definicja znika.

Dyrektor Biura Prezesa IPN Krzysztof Persak:
Wraca 17 września 1939 r. jako cezura początkowa definicji zbrodni komunistycznej.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):
Proszę bardzo.

Poseł Sławomir Nitras (PO) – spoza składu Komisji:
Ja chciałbym bezpośrednio zwrócić się do pana posła Mularczyka, który siedzi z niewyraźną miną, dlatego że on jeszcze godzinę temu, w trakcie plenarnego posiedzenia, uzasadniał przełożenie tej daty… To było godzinę temu, panie pośle. Co się zmieniło? Pytany przez jedną z posłanek, bodajże Nowoczesnej, odpowiedział pan na pytanie, że… Nie, przepraszam, posła Kropiwnickiego. Pan to uzasadniał godzinę temu. Dlaczego teraz pan to wycofuje?

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):
Drodzy państwo, kto chciał zabrać głos, głos zabrał, wypowiedział się...

Poseł Sławomir Nitras (PO) – spoza składu Komisji:
Panie przewodniczący…

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):
Ostateczną wypowiedź…

Poseł Sławomir Nitras (PO) – spoza składu Komisji:
Panie przewodniczący, czy mogę jeszcze…

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):
Będą mieć państwo możliwość zadawania pytań podczas trzeciego czytania. W związku z tym poddaję tę poprawkę pod głosowanie.

Poseł Sławomir Nitras (PO) – spoza składu Komisji:
Panie przewodniczący, ale ja nie skończyłem…

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):
Kto jest za przyjęciem poprawki?

Poseł Sławomir Nitras (PO) – spoza składu Komisji:
Ktoś mi przerwał i nie pozwolił…

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):
Kto jest za przyjęciem poprawki? Poddaję ją pod głosowanie. Kto jest za przyjęciem poprawki? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę podać wyniki głosowania. A zatem poprawka nie uzyskała wymaganej większości.

Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki drugiej. Poprawkę drugą zgłosił Klub Parlamentarny Polskiego Stronnictwa Ludowego. Bardzo proszę o uzasadnienie tej poprawki.

Poseł Krzysztof Paszyk (PSL):
Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. W naszym…

Poseł Janusz Sanocki (niez.):
Przepraszam. Jaki był wynik głosowania?

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):
Nikt nie był za poprawką, pięciu posłów było przeciw i 14 wstrzymało się.

Poseł Janusz Sanocki (niez.):
Ja byłem za poprawką i kolega Jachnik. My głosowaliśmy za poprawką. Pani profesor, przepraszam… Nie, ja byłem za poprawką. Nie, było pięć głosów za.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Drodzy państwo, ponieważ dochodzą do mnie sygnały, jakoby wyniki nie odzwierciedlały faktycznego przebiegu głosowania, jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, to ponownie poddam pod głosowanie poprawkę pierwszą. Sprzeciwu nie słyszę.

W związku z tym, kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki pierwszej. Dziękuję. Kto jest przeciw? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Proszę podać wyniki.

2 posłów za, 5 przeciw, 14 wstrzymało się. A zatem poprawka nie uzyskała większości. Wynik głosowania jest tożsamy z pierwotnym. 2 posłów za, 5 przeciw, 14 wstrzymało się. Poprawka nie uzyskała większości.

Przechodzimy do poprawki nr 2. Bardzo proszę przedstawiciela wnioskodawców tej poprawki, Klubu Parlamentarnego Polskiego Stronnictwa Ludowego, o zwięzłe uzasadnienie tej poprawki.

Poseł Krzysztof Paszyk (PSL):

Panie przewodniczący, zdaniem Klubu Parlamentarnego Polskiego Stronnictwa Ludowego, który zgłosił tę poprawkę, Kolegium Instytutu Pamięci Narodowej zawsze było bardzo istotnym ciałem. Dlatego, projektując dzisiaj zmiany, myślę, że w interesie wszystkich jest to, aby dołożyć należytej staranności i kryteria doboru osób, które wejdą w skład tego Kolegium ukształtować tak, aby gwarantowało to najlepsze kwalifikacje do tego, by w tym ciele się znaleźć. Z tego wynika zaproponowana treść art. 1 pkt 8.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Czy ktoś w tej sprawie chciałby jeszcze zabrać głos? Przedstawiciel wnioskodawców.

Poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS) – spoza składu Komisji:

Jesteśmy przeciw tej poprawce.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Poddaję poprawkę pod głosowanie.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki drugiej? (6) Dziękuję. Kto jest przeciw? (16) Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? (0) Nikt się nie wstrzymał. Poprawka nie uzyskała wymaganej większości.

Poprawka nr 3, złożona przez Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość. Proszę o krótkie uzasadnienie poprawki.

Poseł Waldemar Buda (PiS):

Poprawka wprowadza niewielką modyfikację do…

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Bardzo państwa proszę o chwileczkę uwagi. Bardzo proszę, żebyśmy mogli sprawnie procedować.

Poseł Waldemar Buda (PiS):

Poprawka wprowadza niewielką zmianę brzmienia odnośnie do zakazu zawierania umów przez członków Kolegium Instytutu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pan dyrektor Persak.

Dyrektor Biura Prezesa IPN Krzysztof Persak:

Też mam pytanie, bo ta poprawka oznacza powrót do brzmienia, jakie wyszło z prac podkomisji. W związku z tym oznacza to wycofanie się z brzmienia tego przepisu, jakie było nadane wczoraj na posiedzeniu sejmowej Komisji.

Mam tylko jedną wątpliwość. To znaczy, nie kwestionuję tego w ogóle, tylko przy okazji znika z ustawy jeden element, który wspólnie uznaliśmy za ważny. Była zgoda odnośnie do tego, nie było kontrowersji. Mianowicie, w brzmieniu nadanym w wyniku prac na posiedzeniu komisji sejmowych istniał zakaz łączenia funkcji członka Kolegium ze stanowiskiem prokuratora IPN. W tej chwili jest tylko zakaz łączenia funkcji członka Kolegium z byciem pracownikiem IPN, natomiast ustawa rozróżnia pracowników i prokuratorów IPN.

Ta sprawa nie jest trywialna, ponieważ przez ostatnich 5 lat mieliśmy do czynienia z sytuacją, którą nazwę bardzo oględnie nieprawidłową, że członkiem Rady IPN był aktualny prokurator IPN. To prowadziło do sytuacji, że ten prokurator oceniał swojego szefa, dyrektora głównej komisji, zastępcę prokuratora generalnego. Przy takim brzmieniu poprawki ta sprawa z prokuratorem… Ja nie kwestionuję sprawy umów, w ogóle do tego się nie odnoszę. Chodzi mi o prokuratora, zakaz łączenia tego stanowiska z funkcją prokuratora. Jeżeli więc miałaby przejść ta poprawka, apelowałbym, żeby ewentualnie ten zakaz do przepisu wprowadzić, bo myślę, że jest to ważna sprawa.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Myślę, że wszystko na ten temat zostało powiedziane. Ostatecznie wypowiemy się w formie głosowania. Poddaję pod głosowanie poprawkę.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki trzeciej? (0) Nikt. Kto jest przeciw? (7) Kto wstrzymał się od głosu? (15) Poprawka nie uzyskała wymaganej większości.

Poseł Arkadiusz Myrcha (PO):

Przepraszam. Czy to posiedzenie jest nagrywane? Pytam, bo to później będzie bardzo ciekawe do odtwarzania i do nauki…

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Panie pośle, pan nie prosił o zabranie głosu. Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki nr 4. Pan poseł Jerzy Jachnik, proszę bardzo.

Poseł Jerzy Jachnik (Kukiz15):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, chciałbym uzyskać przynajmniej jedną odpowiedź. Wnioskodawcami poprawki są przedstawiciele Prawa i Sprawiedliwości, na przykład poprawki trzeciej, a się wstrzymują. Ja nie wiem, czy tu ktoś z nas robi baranów, czy co… O co w końcu tu chodzi?

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Przede wszystkim poprawka będzie przedmiotem głosowania podczas posiedzenia plenarnego. Tam posłowie też będą mogli wypowiedzieć się na ten temat w głosowaniu. Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki nr 4.

Poseł Antoni Mężydło (PO) – spoza składu Komisji:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, w tej poprawce chodzi o dostosowanie struktury IPN do podziału administracyjnego kraju na województwa. W wyniku tej poprawki oddziały IPN będą we wszystkich miastach wojewódzkich, a oddziałowe komisje, oddziałowe biura lustracyjne tylko w miastach wojewódzkich, które zarazem są siedzibami sądów apelacyjnych. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Przedstawiciele wnioskodawców. Proszę o stanowisko.

Poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS) – spoza składu Komisji:

Przeciw. Pan poseł Mężydło mógł tę poprawkę zgłosić w ciągu pięciu lat, kiedy miał władzę. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Pan poseł Mężydło. Proszę bardzo.

Poseł Antoni Mężydło (PO) – spoza składu Komisji:

Ta kwestia była poruszana podczas pierwszego czytania i wtedy pan, panie pośle, przedstawicielu wnioskodawców, nie protestował przeciwko temu. Myślałem, że akurat na to będzie zgoda z waszej strony, tym bardziej że ta poprawka jest zgrabnie napisana i nie wprowadza niczego złego, a ja też to podjąłem w pytaniach wtedy, kiedy Kluby Poselskie Kukiz15 i Nowoczesna zgłaszały ten problem. Waszym zdaniem miała to być ustawa przeglądowa, odnośnie do tego, co szwankuje, a ewidentnie akurat to, jeśli chodzi o IPN, szwankuje. A ten problem jest prosty do załatwienia. Inne problemy są trudniejsze, a to jest proste.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pan poseł Jerzy Jachnik.

Poseł Jerzy Jachnik (Kukiz15):

Jedna uwaga. Tu odwołujemy się do sądów apelacyjnych, a sądów apelacyjnych – zgodnie z nową ustawą – nie ma, tylko są regionalne.

Poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS) – spoza składu Komisji:

Jeżeli można. Panie pośle, pana intencje są słuszne i pan ma rację, że ten podział jest problematyczny. On rodzi wiele problemów. Natomiast obecna struktura IPN odwołuje się do siedzib sądów apelacyjnych. Wiemy, że jest szykowana reforma sądów apelacyjnych. Zakładam, że jeżeli będzie konkurs, będzie powołany nowy prezes i jeżeli takie będą potrzeby organizacyjne, możliwości finansowe, techniczne, to pan prezes zaproponuje nam korektę, a wówczas ją przyjmiemy. Jednak na chwilę obecną, na tym etapie legislacyjnym, nie ma zgody na przyjęcie takiej poprawki. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Bardzo proszę, pan dyrektor Persak.

Dyrektor Biura Prezesa IPN Krzysztof Persak:

Tylko jedna informacja faktograficzna. W pozostałych miastach wojewódzkich, tych, które nie są siedzibami apelacji sądowych, i tak są delegatury IPN. Zatem przyjęcie czegoś takiego w praktyce oznaczałoby podniesienie rangi delegatur IPN-u do oddziałów IPN-u. Tak więc, z punktu widzenia organizacyjnego, to nie byłoby bardzo skomplikowane.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Proszę jeszcze przedstawiciela Klubu Parlamentarnego Platforma Obywatelska o krótkie uzasadnienie poprawki piątej, jako że poprawki czwarta i piąta mają być poddane pod głosowanie łącznie.

Poseł Antoni Mężydło (PO) – spoza składu Komisji:

Odnośnie do poprawki piątej, to tu chodzi tylko o dostosowanie struktury oddziałów IPN-u, żeby ta struktura odzwierciedlała strukturę centrali IPN-u. Proste uzasadnienie.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Przystępujemy do głosowania łącznie na poprawkami czwartą i piątą.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawek? (7) Dziękuję. Kto jest przeciw? (15) Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? (0) Poprawki nie uzyskały wymaganej większości.

Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki szóstej, zgłoszonej przez Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość. Bardzo proszę.

Poseł Waldemar Buda (PiS):

Szanowni państwo, na wczorajszym posiedzeniu Komisji zasugerowaliśmy się jakąś koncepcją pana dyrektora. W zasadzie polegało to na tym, aby odciążyć prezesa od odwoływania kierowników. Natomiast analiza tego przepisu wskazuje na to, że gdybyśmy go pozostawili, to nie byłoby kompetencji zarówno dla prezesa, jak i dyrektora, żeby tych kierowników powoływać, bo zostawiliśmy go bez kompetencji dyrektora do powołania i oczywiście wyłączyliśmy go z kompetencji prezesa. Chcielibyśmy więc przywrócić pierwotny przepis. Natomiast odnośnie do wątpliwości, że prezes będzie nadto obciążony tymi powołaniami, można to zorganizować poprzez pełnomocnictwa w zakresie zatrudniania na rzecz dyrektorów, wedle uznania prezesa. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Przystępujemy do głosowania. Kto z pań i panów posłów…

Poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS) – spoza składu Komisji:

Czy można?

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Tak.

Poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS) – spoza składu Komisji:

Mam pytanie do Biura Legislacyjnego, bo ten przepis rzeczywiście był wczoraj zmieniany pod wpływem sugestii ze strony IPN. Chodzi tu o art. 19 ust. 3, gdzie jest mowa: „Komórkami organizacyjnymi wymienionymi w art. 18 ust. 2 pkt 2 i 3 i ust. 3 kierują naczelnicy powoływani i odwoływani przez Prezesa Instytutu Pamięci oraz kierownicy".

Kieruję pytanie do Biura Legislacyjnego, bo nie jest jasne… Pytanie, czy dla Biura Legislacyjnego jest jasne… Naczelników powołuje prezes, natomiast pytanie, czy jest jasne, kto powołuje kierowników.

Legislator Piotr Podczaski:

Jeśli można. W naszej ocenie, z tego przepisu w brzmieniu ze sprawozdania wynika tylko tyle – z tego samego przepisu – że naczelnicy są powoływani i odwoływani przez prezesa Instytutu Pamięci, a rzeczywiście z niego nie wynika, kto powołuje kierowników. Natomiast, być może, wynika to z innych przepisów.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę pan dyrektor Persak.

Dyrektor Biura Prezesa IPN Krzysztof Persak:

To, co powiem, w żadnym przypadku nie jest polemiką odnośnie do tego, co powiedział pan poseł, bo dziękuję za wnikliwe wczytanie się w ten przepis i dobrą wolę. Nie mam przy sobie, niestety, statutu IPN, ale jeśli pamiętam, to kwestie tego, kto kogo powołuje, i tak są uregulowane w statucie, a w ustawie jest delegacja do tego, żeby prezes wydał statut. Być może regulację odnośnie do kierowników można pozostawić w statucie. To tak na gorąco, że tak powiem. Nie będę się kłócić o ten przepis, bo nie ma powodu.

Poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS) – spoza składu Komisji:

Pytanie do Biura, bo intencja we wczorajszej dyskusji była taka, że naczelnicy mają być powoływani przez prezesa, żeby go odciążyć, żeby już nie powoływał kierowników w poszczególnych jednostkach. To była chyba intencja niezaprzeczalna podczas prac Komisji. Czy możemy na tym etapie to doprecyzować i uzupełnić, że kierowników powołują naczelnicy?

Legislator Piotr Podczaski:

Jeśli można, panie przewodniczący…

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Proszę bardzo, panie mecenasie.

Legislator Piotr Podczaski:

Na etapie rozpatrywania poprawek z drugiego czytania Komisja może tylko opiniować te poprawki. Tak naprawdę nie ma już możliwości ingerowania w tekst sprawozdania ani też w tekst poprawki zgłoszonej przed Izbą.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Poddaję wobec tego poprawkę pod głosowanie.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki szóstej? (15) Dziękuję. Kto jest przeciw? (6) Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? (1) Dziękuję. Poprawka została przyjęta.

Przechodzimy do rozpatrzenia poprawki siódmej. Proszę przedstawiciela Klubu Parlamentarnego o przedstawienie poprawki.

Poseł Waldemar Buda (PiS):

Proponujemy, aby w art. 29 skreślić ust. 1. Było tam kilka sformułowań, które są różnie interpretowane. Z tego wynika wniosek i taka poprawka. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Przystępujemy do głosowania... Proszę bardzo, Biuro Legislacyjne.

Legislator Tomasz Czech:

Panie przewodniczący, tylko pytanie doprecyzowujące. Rozumiem, że państwo chcą – tak jak było w pierwotnym tekście – żeby dotychczasową treść oznaczyć jako ust. 1 i dodać

tylko ust. 2 do tego art. 29, bez zmiany treści, która jest obecnie w ustawie o Instytucie Pamięci Narodowej.

Legislator Piotr Podczaski:

Ze sprawozdania, a nie z ustawy.

Poseł Waldemar Buda (PiS):

Tak.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Przystępujemy do głosowania.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki siódmej? (0) Kto jest przeciw? (1) Kto wstrzymał się od głosu? (18) Proszę o podanie wyników. Czyli, poprawka nie uzyskała wymaganej większości.

Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki ósmej, zgłoszonej przez Klub Parlamentarny Platforma Obywatelska. Proszę bardzo.

Poseł Sławomir Nitras (PO) – spoza składu Komisji:

Dziękuję, panie przewodniczący. Szanowni państwo, korzystając z chwili rozluźnienia, postaram się zabrać państwu chwilę. To jest poprawka niezmiernie istotna. Do tej pory ustawa nie regulowała kwestii istnienia bazy genetycznej, dlatego że kiedy tworzono tę ustawę nikomu nie przyszło do głowy – przynajmniej w parlamencie – że w tak dużym stopniu będziemy wykorzystywać badania genetyczne do identyfikacji ofiar komunistycznych czy ofiar okresu drugiej wojny światowej. Tak się stało, że cztery lata temu Instytut Pamięci Narodowej podpisał z Uniwersytetem Medycznym w Szczecinie umowę, na bazie której od czterech lat prowadzona jest baza genetyczna na potrzeby IPN. Nieprzypadkowo stało się to w Szczecinie, dlatego że Szczecin jest najsilniejszym ośrodkiem akademickim zajmującym się badaniami genetycznymi, założonym wiele lat temu przez wybitnego naukowca, pana prof. Lubińskiego, prywatnie męża pani minister Teresy Lubińskiej – przypomnę, w przeszłości ministra finansów w rządzie Prawa i Sprawiedliwości. Dzisiaj mamy sytuację taką, że wnioskodawcy uważają – i moim zdaniem, można zgodzić się z tym postulatem – że baza powinna być ustawowo regulowana, to znaczy, że ustawa o IPN powinna to regulować, że baza jest wpisana w ustawę.

Poprawka, odnośnie do której prosiłbym, żeby państwo potraktowali ją poważniej niż pan poseł Mularczyk, który zbywał argumentację na poziomie takim, jak pokazał to nam przed chwilą… Ja się dziwię, bo znam pana posła Mularczyka wiele lat, i kiedyś taki nie był. Tak go nie pamiętałem. Chciałbym jednak, żeby państwo poważnie pomyśleli o tej poprawce, dlatego że mamy do czynienia z taką sytuacją. Od wielu lat – od czterech lat – istnieje w Szczecinie naukowa baza genetyczna z dużym dorobkiem naukowym. Nam chodzi o to. Zgadzamy się z tym, że ona powinna być w IPN – nie mamy nic przeciw – ale zależy nam na tym, żeby szanując dorobek tej uczelni, a przede wszystkim dorobek miasta, nie odbierać Szczecinowi tego, na co sam sobie zasłużył i co sobie sam wypracował, i umieścić bazę genetyczną w ramach struktury Instytutu Pamięci Narodowej, ale żeby on mieściła się w Szczecinie. Dziękuję uprzejmie.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Przystępujemy do głosowania.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki ósmej? (5) Kto jest przeciw? (15) Kto wstrzymał się od głosu? (1) Dziękuję. Poprawka nie uzyskała wymaganej większości.

Przechodzimy do poprawki dziewiątej, zgłoszonej przez Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość. Proszę o krótkie uzasadnienie.

Poseł Waldemar Buda (PiS):

Idąc naprzeciw przedmówcy, który wyszedł, propozycja nowego brzmienia art. 53f ust. 9 będzie zadowalająca. Przeczytam ją w całości.

Ust. 9: „Pobieranie i przechowywanie materiału genetycznego…" a zresztą, chyba wszyscy państwo mają tę treść. Nie wiem, czy jest sens odczytywać całość poprawki.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Nie. Myślę, że nie ma potrzeby. Proszę tylko uzasadnić, w którą stronę zmierza ta poprawka.

Poseł Waldemar Buda (PiS):

Ta poprawka w dużej mierzy wychodzi naprzeciw państwa oczekiwaniom.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Proszę, pan dyrektor Persak.

Dyrektor Biura Prezesa IPN Krzysztof Persak:

To jest o tyle problematyczne, że intencja tej poprawki, tak jak ją odczytuję z tekstu projektu, nie budzi wątpliwości. Natomiast wydaje mi się, że w jej sformułowaniu może się mieścić pewien problem prawny, na który chcę zwrócić uwagę, zanim państwo to przegłosują.

Na czym polega ta zmiana? Poprzednio było tak, że pobieranie i przechowywanie próbek, prowadzenie badań porównawczych IPN mógł zlecić uczelni medycznej, uczelni prowadzącej działalność dydaktyczną lub innemu podmiotowi. W tej chwili zmiana jest taka, że może to zlecić grupie uczelni medycznych, grupie uczelni prowadzących działalność dydaktyczną i badawczą w zakresie działu nauk medycznych i grupie innych podmiotów uprawnionych. Czyli mógł zlecać jednemu, a teraz musi grupie. Może być też tak – jak wynika z pkt 4 – że i grupie mieszanej, składającej się z podmiotów wcześniej wymienionych, powołanej na podstawie umowy do realizacji tych zadań. Pojawia się więc problem prawny, na jakiej podstawie miałaby powstawać ta grupa, ale nie mieszana, bo o mieszanej jest powiedziane, że umowy. Na jakiej podstawie i w jakiej formie miałaby być zawiązywana grupa uczelni medycznych, a zwłaszcza czy to ma być umowa cywilnoprawna, czy jakieś porozumienie między nimi?

Problem pojawia się w kontekście ust. 10, który jest dodawany. W ust. 10 jest bowiem powiedziane, że zmiany w składzie grupy – tej wcześniej wspomnianej – wymagają uzyskania zgody prezesa. Jeżeli więc ta grupa miałaby być powoływana, na przykład, w drodze umowy cywilnoprawnej, to jest jakaś dziwna konstrukcja, że prezes miałby prawo ingerować w umowy cywilnoprawne, gdy mamy swobodę umów. Jest to jakaś mieszana konstrukcja, że podmioty niezależne od IPN-u w sposób autonomiczny zawierają umowę i nagle organ państwowy ma udzielać zgody na zmiany tej umowy. Tutaj – moim zdaniem – pojawia się szkopuł, nie w samej intencji czy sensie…

Poseł Waldemar Buda (PiS):

Panie dyrektorze, zdaje się, że te wątpliwości są pozorne, ponieważ, jeżeli IPN będzie zlecać tego rodzaju przechowywanie, to w samym zleceniu, czyli umowie – a mamy swobodę umów – może zawrzeć te zapisy, które będą później uprawniać prezesa do wpływania na tę umowę w ten sposób, aby on wyrażał zgodę na jej zmianę. Wydaje mi się, że w ramach swobody umów on może zagwarantować sobie prawo do niezmieniania umów grupy, której powierza tego rodzaju działania. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Przystępujemy do głosowania.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki dziewiątej? (15) Dziękuję. Kto jest przeciw? (4) Kto wstrzymał się od głosu? (0) Dziękuję. Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Przechodzimy do poprawki dziesiątej, złożonej przez Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość. Proszę o krótkie uzasadnienie poprawki.

Poseł Waldemar Buda (PiS):

Analiza tego przepisu również każe nam delikatnie go skorygować. Państwo widzą, że różnica nie jest zbyt wielka. Dlatego prosimy o korektę w tym zakresie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Proszę również o uzasadnienie poprawki jedenastej, jako że obie będą poddane pod głosowanie łącznie.

Poseł Waldemar Buda (PiS):

Była wątpliwość, czy administrator wskazany we wcześniejszym przepisie jest administratorem danych osobowych i czy to nie jest zbyt prostolinijne nawiązanie do ustawy o ochronie danych osobowych. Natomiast analiza przepisów wskazuje na to, że administrator bazy materiału genetycznego niekoniecznie musi odwoływać się do ustawy o ochronie danych osobowych. Zasadne jest więc pozostawienie tego przepisu, jeśli chodzi o administratora, bo to nie wiąże się z ochroną danych osobowych, a takie wątpliwości mieliśmy na wczorajszym posiedzeniu Komisji. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pan dyrektor Persak.

Dyrektor Biura Prezesa IPN Krzysztof Persak:

Absolutnie nie kwestionuję tego, co zechciał powiedzieć pan poseł, ale tu wpadamy w inny problem – mówię o poprawce jedenastej – bo ta poprawka oznacza przywrócenie brzmienia przepisu, jaki zmieniliśmy na posiedzeniu Komisji, a teraz wracamy… Jednak, na posiedzeniu Komisji w tym przepisie zmieniliśmy jeszcze jedną rzecz. I to jest ta kwestia, na którą pan przewodniczący Piotrowicz zwrócił bardzo stanowczo uwagę. Mianowicie, w tej chwili, w tym brzmieniu przepisu, jest znowu mowa o tym, że podmiot, ten administrator, w przypadku zaprzestania działalności, przekazuje do IPN posiadane próbki materiału genetycznego. A przecież powiedzieliśmy – i zgodziliśmy się odnośnie do tego na posiedzeniu Komisji – że to jest niedopuszczalne, że IPN nie może przechowywać próbek materiału genetycznego, i to nie tylko dlatego, że nie ma ku temu ani możliwości, ani uprawnień, ale także dlatego, że takie sformułowanie byłoby sprzeczne z definicją bazy, zawartą we wcześniejszym artykule – tam, gdzie „baza" jest zdefiniowana. Jest tam powiedziane, że w skład bazy wchodzą takie i takie informacje, ale nie fizycznie materiał genetyczny.

Przywrócenie w tej chwili przepisu, jaki został zmieniony… Rozumiem, z tym administratorem… Tu w ogóle się nie wypowiadam. Natomiast, wpadamy w ten problem, który rozwiązaliśmy na posiedzeniu Komisji, a teraz się cofamy. Wydaje mi się, że to jest… Nie wiem, jakiego użyć przymiotnika. W każdym razie tak być nie powinno.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Przystępujemy do głosowania.

Dyrektor Biura Prezesa IPN Krzysztof Persak:

Przepraszam. Pół zdania, panie przewodniczący. Chcę jeszcze zwrócić uwagę na to. To pewnie nie jest duży problem, ale wydaje mi się, że art. 53h, który jest w tej poprawce u dołu, brzmi identycznie jak artykuł będący teraz w ustawie, więc jego zmiana jest pozorna, chyba że czegoś nie zauważyłem.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Przystępujemy do głosowania.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawek dziesiątej i jedenastej? (13) Dziękuję. Kto jest przeciw? (3) Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? (0) Dziękuję. Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Przechodzimy do poprawki dwunastej, zgłoszonej przez Klub Parlamentarny Platforma Obywatelska.

Poseł Antoni Mężydło (PO) – spoza składu Komisji:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, poprawka ta przenosi do ustawy o grobach i cmentarzach wojennych normę wyrażoną w § 3 uchylanego rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy, wydanego przez Ministra Spraw Wewnętrznych 23 października 1936 r. O tym była mowa wczoraj na posiedzeniu Komisji, że należałoby to uzupełnić ze względu na to, że art. 2 jest z innych przepisów tego rozporządzenia, a to zostało pominięte. To są ważne…

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Przystępujemy do głosowania.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki dwunastej? (3) Dziękuję. Kto jest przeciw? (12) Kto wstrzymał się od głosu? (1) Dziękuję. Stwierdzam, że poprawka nie uzyskała wymaganej większości.

Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki trzynastej, zgłoszonej przez Klub Parlamentarny Platforma Obywatelska.

Poseł Antoni Mężydło (PO) – spoza składu Komisji:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, w wyniku skreślenia art. 14 kadencja dotychczasowego prezesa IPN nie wygasa z dniem wejścia w życie ustawy. Jego kadencja i tak kończy się 27 czerwca, a Kolegium ogłasza wtedy konkurs na nowego prezesa w normalnym trybie, określonym w art. 10a, a nie w specjalnym trybie, wynikającym z art. 14 ust. 2 i 3.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Przystępujemy do głosowania.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki trzynastej? (3) Dziękuję. Kto jest przeciw? (12) Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? (1) Dziękuję. Stwierdzam, że poprawka nie uzyskała wymaganej większości.

Przystępujemy do rozpatrzenia ostatniej poprawki, czternastej, zgłoszonej przez Klub Parlamentarny Platforma Obywatelska.

Poseł Antoni Mężydło (PO) – spoza składu Komisji:

Tutaj chodzi tylko o vacatio legis, żeby to był standardowy okres 30 dni, niezależnie od tego, że niektóre przepisy wejdą w dłuższym okresie.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Przystępujemy do głosowania.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki czternastej? (4) Dziękuję. Kto jest przeciw? (12) Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? (0) Dziękuję.

Na tym zakończyliśmy rozpatrywanie poprawek zgłoszonych podczas drugiego czytania. Proponuję, aby sprawozdawcą Komisji był w dalszym ciągu pan poseł Marek Ast.

Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, uznam, że Komisja zaakceptowała tę kandydaturę. Sprzeciwu nie słyszę. A zatem sprawozdawcą będzie pan poseł Marek Ast.

Wobec wyczerpania porządku dziennego posiedzenia Komisji Sprawiedliwości Komisji i Praw Człowieka, zamykam posiedzenie Komisji. Bardzo serdecznie dziękuję wszystkim państwu za udział w posiedzeniu.